

Avdelningen för process- och metodutveckling
Mats Bergdahl
010-479 41 80

Regeringskansliet
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Transpersoner i Sverige – Förslag för stärkt ställning och bättre levnadsvillkor (SOU 2017:92)

1 Sammanfattning

Statistiska centralbyråns (SCB:s) yttrande begränsas till synpunkter som rör myndighetens verksamhet i egenskap av statistikproducent.

SCB har inget att erinra mot förslaget att tillsätta en utredning i syfte att utreda möjligheten till ett tredje juridiskt kön i Sverige.

SCB har inget att erinra mot förslaget att tillsätta en utredning i syfte att utreda och ta fram riktlinjer kring hur nya betygsdokument kan tas fram inom respektive utbildningsväsende.

SCB är i grunden positiva till förslaget att SCB ges i uppdrag att ta fram ett stödmaterial för hur offentliga aktörer kan inkludera binära och ickebinära transpersoner i enkäter och undersökningar.

2 Yttrande på betänkandets förslag

2.1 Utredning om att införa ett tredje juridiskt kön (kapitel 14.1.2)

SCB har inget att erinra mot förslaget att tillsätta en utredning i syfte att utreda möjligheten till ett tredje juridiskt kön i Sverige samt därmed ett införande av könsneutrala personnummer. I det fall en utredning kommer till stånd kan SCB medverka i det fortsatta arbetet.

2.2 Nationella riktlinjer ska tas fram (kapitel 14.8.1)

SCB har inget att erinra mot förslaget att tillsätta en utredning i syfte att utreda och ta fram riktlinjer kring hur nya betygsdokument kan tas fram inom respektive utbildningsväsende.

2.3 Transpersoner i statistiken (kapitel 14.9)

2.3.1 Bättre inkludering av transpersoner i enkäter och undersökningar

Utredningen föreslår att Statistiska centralbyrån (SCB) ska ges i uppdrag att ta fram ett stödmaterial för hur offentliga aktörer kan inkludera binära och ickebinära transpersoner i enkäter och undersökningar.

SCB är i grunden positiva till förslaget. Frågan om hur binära och ickebinära transpersoner kan inkluderas i statistiken är komplex och det finns ett stort behov av stöd. SCB har också noterat ett tilltagande antal förfrågningar som avser att mäta kön utifrån en annan definition än den juridiska och med fler svarsalternativ än kvinna och man.

I en bedömning av vilken definition av kön som ska gälla i en undersökning, liksom vilken enkät- eller intervjufråga som ska användas för att mäta kön, krävs det medvetenhet och hänsyn till ett stort antal faktorer. Det gäller bland annat metodologiska, praktiska och juridiska aspekter. Exempelvis kan en frågeställning med fler än två svarsalternativ i dagsläget inte syfta till att mäta juridiskt kön. Behovet av stöd, som SCB upplever efterfrågas av ett flertal offentliga aktörer, gäller dels undersökningar med ett särskilt syfte att följa upp transpersoners erfarenheter och villkor, dels undersökningar med kön som bakgrundvariabel och en önskan om att fråga om kön på ett inkluderande sätt.

I utredningen problematiseras tolkningen av 14 § förordning (2001:100) om den officiella statistiken (statistikförordningen) och det konstateras att kön inte definieras i förordningen. Det finns ett behov av klaggörande kring avsedd tolkning av kön i statistikförordningen; om det alltid är uppdelning utifrån juridiskt kön som avses eller om definitionen av kön kan anpassas utifrån statistikens syfte. Ett klaggörande skulle förbättra förutsättningarna för det föreslagna uppdraget till SCB, dels genom att omfång, begränsningar och fokus för stödmaterialet preciseras, dels genom att materialet kan utformas för att möta de behov av stöd som finns. SCB anser det inte vara myndighetens uppgift att komma med detta klaggörande.

2.3.2 Övriga förutsättningar

Inför ett eventuellt uppdrag till SCB behöver några ytterligare förutsättningar diskuteras. Det gäller i första hand förväntad status på stödmaterialet, avgränsningar, ansvar efter avslutat uppdrag samt tilldelning av resurser.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Joakim Stymne i närvaro av biträdande generaldirektör Helen Stoye, avdelningschef Folke Carlsson, avdelningschef Petra Otterblad Olausson, tf. chefsjurist Joachim Angermund samt handläggare Lina Fjelkegård, föredragande.

SCB, Statistiska centralbyrån

Joakim Stymne

Lina Fjelkegård